

Aan
de Staatssecretaris van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Postbus 30945
2500 GX Den Haag

TCB S07(2004)

Den Haag, 3 februari 2004

Betreft: Advies tijdelijke vrijstellingsregeling Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlakte-
waterbescherming

Mijnheer de Staatssecretaris,

In uw brief van 19 december 2003, kenmerk BWL/ 2003130404, verzoekt u de Technische commissie bodembescherming advies uit te brengen over de tijdelijke vrijstellingsregeling Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterbescherming.

De commissie heeft eerder advies uitgebracht over de 'Verwerking en hergebruik van baggerspecie en de eisen van het Bouwstoffenbesluit' (TCB S38, 2002) en over de 'Vrijstelling van parameters grond' (TCB S25, 2003). Deze adviezen hebben een relatie met de thans voorgenomen tijdelijke vrijstellingsregeling Bouwstoffenbesluit. Naast een inhoudelijk oordeel over de destijds voorgenomen vrijstellingen heeft de commissie ook voorstellen gedaan voor onderzoek, waarvan zij heeft aangegeven graag op de hoogte te worden gehouden. De commissie zou graag willen weten wat de stand van zaken is ten aanzien van dit onderzoek.

De thans voorliggende vrijstellingsregeling is voor een deel een nadere uitwerking van de vorige vrijstelling en bevat een aantal uitbreidingen. Ten eerste wordt een generieke vrijstelling voorgesteld die inhoudt dat voor alle bouwstoffen, voor een aantal stoffen een overschrijding van de immissiewaarde met een factor 2 of 3 tijdelijk is toegestaan. Het gaat in dit geval om de volgende stoffen: antimoon, barium, molybdeen, seleen, vanadium, fluoride en sulfaat. De commissie ziet hierin geen bezwaar, vooral vanwege de voorwaarden waaronder de tijdelijke vrijstellingen worden verleend, zoals genoemd in de adviesaanvraag. Dit geldt ook voor de vrijstellingen die hieronder worden genoemd.

Bovenop de generieke vrijstelling wordt ten tweede een aantal specifieke (tijdelijke) vrijstellingen voorgesteld die inhouden dat voor met name genoemde bouwstoffen, met per bouwstof met name genoemde stoffen, een overschrijding toegestaan is van de immissiewaarde met een factor 2 of 3. Deze bouwstoffen met bijbehorende stoffen staan in de vrijstellingsregeling genoemd in de artikelen 4 tot en met 13. De commissie heeft hiertegen geen bezwaar.

Een aanleiding voor het invoeren van een tijdelijke vrijstellingsregeling Bouwstoffenbesluit is dat bouwstoffen gemiddeld genomen voldoen aan de eisen, maar dat toepassing van bouwstoffen in incidentele gevallen leidt tot overschrijding van de immissiewaarde. De commissie verwacht dat hetgeen nu via de vrijstellingsregeling wordt geregeld, bij de herziening van het Bouwstoffenbesluit, waar nodig, in algemene regels kan worden omgezet.

In de vrijstellingsregeling is een bijlage opgenomen voor de bijzondere categorie niet-vormgegeven poederkoolvliegafkomstig van elektriciteitscentrales (E-vliegaf). De commissie gaat ervan uit dat deze bijzondere categorie bij een herziening van het Bouwstoffenbesluit in algemene regels kan worden opgenomen.

In de vrijstellingsregeling wordt voorgesteld om de correctieterm 'a' aan te passen. Deze factor wordt gebruikt in formules waarmee de resultaten van laboratoriumproeven kunnen worden omgerekend naar de omstandigheden in het veld. Deze wijze van omrekenen veronderstelt echter ook aanpassing in de andere grootheden die in de formule voor de vertaling van laboratoriumproeven naar het veld voorkomen. De commissie stelt voor om de factor 'a' niet aan te passen en in plaats daarvan aan te geven dat een overschrijding van de immissiewaarde voor de betreffende stof met een factor 2 of 3 (afhankelijk van de stof) toelaatbaar is. Deze benadering is eenvoudiger en is te vergelijken met de toetsingsregel voor het toetsen van grond aan de streefwaarde, die met het project Hantering streefwaarden (HANS) is ingevoerd, en waarbij voor sommige stoffen een overschrijding van de streefwaarde met een factor 2 à 3 mag voorkomen.

In de adviesaanvraag wordt de commissie gevraagd tevens te adviseren over de verlenging van de 'gedoogcirculaire augustus 2002'. De commissie heeft in het verleden niet eerder geadviseerd over deze circulaire en ziet daar in verband met de korte adviestermijn nu ook vanaf. De commissie verwacht dat bij de herziening van het Bouwstoffenbesluit een andere oplossing wordt gekozen voor het probleem dat thans met de gedoogcirculaire wordt opgelost. Zij zal daar in een advies over de herziening nadere aandacht aan besteden.

Ten aanzien van de beperkte opheffing van de informatieplicht heeft de commissie geen bezwaar.

De adviesaanvraag wordt afgesloten met drie specifieke vragen. Deze worden hieronder behandeld.

Vraag 1: Is het milieuhygiënisch verantwoord om de samenhang tussen barium en het lutumgehalte in grond (art. 3, lid 7 van de concept tijdelijke vrijstellingsregeling) los te laten?

De commissie adviseert de samenhang tussen barium en het lutumgehalte in grond niet los te laten. Zij stelt voor in plaats daarvan het minimum lutumgehalte van 10% dat in artikel 3, lid 14 wordt genoemd, alleen te laten gelden voor thermisch gereinigde grond, aangezien de problemen zich met deze grond voordoen. Het gaat hier om grond die voldoet aan de samenstellingsnorm voor barium en die thermisch wordt gereinigd omdat de grond met andere stoffen is verontreinigd. Door thermische reiniging neemt

het lutumgehalte af en door de koppeling van de samenstellingsnorm voor barium aan het lutumgehalte wordt de samenstellingsnorm lager, waardoor de grond niet meer voldoet aan de samenstellingsnorm. De commissie kan zich voorstellen dat ook voor andere stoffen dan barium zich dezelfde problemen kunnen voordoen. Mochten deze problemen zich voordoen dan kan de oplossing dezelfde te zijn als die voor barium wordt voorgesteld.

Vraag 2: Kan worden gesteld, zoals bij grond, dat de uitloging voor bouwstoffen die wat hun samenstellingswaarden betreft onder de niveaus van schone grond zitten, niet significant is?

Grond die voldoet aan de streefwaarde is schoon en daarvoor hoeven volgens de commissie geen uitloogtests te worden uitgevoerd. Voor bouwstoffen, anders dan grond of sediment, zijn er geen streefwaarden. Beoordeling van deze bouwstoffen vindt plaats op basis van uitloging. De commissie kan zich voorstellen dat uit het oogpunt van doelmatigheid afgezien wordt van het uitvoeren van een uitloogtest als gehalten van verontreinigende stoffen in de bouwstof laag zijn. Op grond van praktijkervaring zou, indien gewenst, een doelmatigheidsgrens kunnen worden bepaald. Deze hoeft niet noodzakelijkerwijs gekoppeld te worden aan de samenstellingswaarde voor schone grond.

Vraag 3: Acht u het noodzakelijk om in navolging van de vrijstelling voor grond en baggerspecie, de onderhavige voorgenomen vrijstellingen niet te laten gelden in kwetsbare gebieden, zoals natuurgebieden of grondwaterbeschermingsgebieden?

De commissie vindt het noodzakelijk de vrijstellingen voor sulfaat niet te laten gelden in kwetsbare gebieden, zoals natuur- of grondwaterbeschermingsgebieden. Zij voegt er aan toe dat het lokaal toepassen van met sulfaat verontreinigde grond, ook buiten kwetsbare gebieden, in de nabijheid van stilstaande wateren, kan leiden tot waterkwaliteitsproblemen. Het gaat hier nadrukkelijk niet om grote rijkswateren, maar om lokale stilstaande stadswateren, bijvoorbeeld in een nieuwbouwwijk. De commissie zou graag willen dat hier in de toelichting op de vrijstelling een waarschuwing voor wordt opgenomen dat dit verschijnsel zich kan voordoen. Lokale overheden zouden hier bij het beoordelen van bouw- en inrichtingsplannen rekening mee dienen te houden.

Met de meeste hoogachting,
de voorzitter van de
Technische commissie bodembescherming,

Ir. L.E. Stolker-Nanninga.